

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

संस्कृत पारंगत (एम.ए.) – नियमित

परीक्षा : जानेवारी – २०२३

सत्र १ ले

विषय: भरतनाट्यशास्त्र (22R314)

दिनांक : ११/०१ /२०२३

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते १२.३०

सूचना : सर्व प्रश्न अनिवार्य

प्र. १. मातृभाषया त्रयाणामनुवादं करत।

(१५)

१. भूमेर्विभागं पूर्वं तु परीक्षेत प्रयोजक । ततो वास्तुप्रमाणेन प्रारभेत शुभेच्छया ॥
समा स्थिरा तु कठिना कृष्णा गौरी च या भवेत् । भूमिस्तत्रैव कर्तव्यः कर्तृभिर्नाट्यमण्डपः ॥
२. नाट्यस्य ग्रहणं प्राप्तं ब्रूहि किं करवाण्यहम् । एतत्तु वचनं श्रुत्वा प्रत्युवाच पितामहः ॥
महानयं प्रयोगस्य समयः प्रत्युपस्थितः । अयं ध्वजमहः श्रीमान् महेन्द्रस्य प्रवर्तते ॥
३. ब्रह्मा कुटिलकं चैव भृङ्गरं वरुणः शुभम् । सूर्यश्छत्रं शिवस्सिद्धिं वायुर्व्यजनमेव च ॥
विष्णुः सिंहासनं चैव कुबेरो मुकुटं तथा । श्राव्यत्वं प्रेक्षणीयस्य ददौ देवी सरस्वती ॥
४. कार्पासं बाल्बजं वापि मौञ्जं वाल्कलमेव च । सूत्रं बुधैस्तु कर्तव्यं यस्य च्छेदो न विद्यते ॥
अर्धच्छिन्ने भवेत्सूत्रे स्वामिनो मरणं ध्रुवम् । त्रिभागच्छिन्नया रज्ज्वा राष्ट्रकोपो विधीयते ॥
५. चतुर्हस्तो भवेद्दण्डो निर्दिष्टस्तु प्रमाणतः । अनेनैव प्रमाणेन वक्ष्याम्येषां विनिर्णयम् ॥
चतुःषष्टिकरान्कुर्याद्दीर्घत्वेन तु मण्डपम् । द्वात्रिंशतं च विस्तारन्मर्त्यानां यो भवेदिह ॥

प्र. २. ससन्दर्भं चतुर्णां स्पष्टीकरत।

(३०)

१. क्रीडनीयकमिच्छामो दृश्यं श्रव्यं च यद्भवेत् ॥
२. दीयतां भगवन्द्रव्यं कैशिक्याः सम्प्रयोजकम् ।
३. अस्थिकीलकपालानि तृणगुल्मांश्च शोधयेत् ॥
४. नानाविन्याससंयुक्तं चित्रजालगवाक्षकम् ।
५. जग्राह पाठ्यं ऋग्वेदात् ।
६. त्वं पुत्रशतसंयुक्तः प्रयोक्ताऽस्य भवानघ ।

प्र ३. सविस्तरौ द्वौ लिखत।

(१५)

१. रंगशीर्षः
२. चतुर्वेदाङ्गसम्भवः नाटयवेदः
३. मत्तवारणी
